

D ů v o d y:

Trestním nařízením okresního soudu v Přelouči ze dne 26. června 1925 byl obžalovanému uložen pro přestupek proti bezpečnosti života podle §u 428 tr. zák. trest vězení na tři dny bezpodmínečně. Trestní nařízení nabylo právní moci, protože obžalovaný podal proti němu odpor teprve po uplynutí zákonné lhůty. Obžalovaný byl potrestán proto, že dne 21. června 1925 jel obcí S. rychle autem, jež jako šofér řídil, a to právě v době, kdy v obci dav diváků přihlížel cyklistickým závodům. Podle trestního oznámení srazil se osobní automobil řízený obžalovaným v obci S. s cyklistickým závodníkem Františkem V-ou, V. následkem toho spadl s kola a utrpěl lehké zranění. Podle téhož trestního oznámení projížděl obžalovaný S-emi rychlostí přes 16 km za hodinu přes to, že na místě, kde srážka se stala, bylo více lidí a přes to, že místo to zabraňovalo rozhledu do dálky, takže rychlou jízdou obžalovaného byla ohrožena bezpečnost osob. Otázku, zda lze použití trestního příkazu ve smyslu §u 460 tr. ř., jest posouditi jedině z obsahu trestního oznámení. V souzeném případě však podle obsahu trestního oznámení vzhledem k výsledku, jenž podle něho následkem rychlé jízdy obžalovaného nastal, nemohlo jíti o žádný z případů, v kterých by bylo lze použití §u 460 tr. ř., zvláště ne o přestupek podle §§ů 427 nebo 428 tr. zák., poněvadž tyto předpisy předpokládají, že rychlá jízda nevedla k ohrožení tělesné bezpečnosti lidí nebo dokonce k úrazu. Vydav přes to trestní nařízení pro přestupek podle §u 428 tr. zák., porušil okresní soud v Přelouči zákon v předpisech §§ů 428 tr. zák. a 460 tr. ř. Tímto nezákonným postupem byla obviněnému odňata také možnost, by v řádném řízení před soudem uplatnil své ospravedlnění, jak provedeno jest v jeho opožděném odporu.

Čís. 2342.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n.).

I trest vězení, v nějž byl podle článku I. čís. 2 zákona zaměněn trest tuhého vězení, lze podle §u 261 tr. zák. zaměnit v peněžitou pokutu.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1926, Zm I 126/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem zemského trestního soudu v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 13. října 1925, pokud jím bylo vyhověno odvolání veřejného obžalobce co do trestu, porušen byl zákon v předpisu článku I. čís. 2 a 3 zákona z 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n.; rozsudek v tomto výroku zrušuje se jako zmatečný a jmenovanému soudu se nařizuje, by o odvolání veřejného obžalobce co do trestu znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 17. září 1925 byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem předražování podle §u 7 čís. 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a odsouzena podle §§ů 7 a 22 zákona za použití práva podle §§ů 266 a 261 tr. zák. k peněžitému trestu 100 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na čtyři dny, a to podmíněčně se zkušební dobou jednoho roku. Přihlížeje k polehčujícím okolnostem podle §u 264 písm. b) a l) tr. zák., použil soud podle článku I. čís. 2 (v rozsudku se nesprávně cituje »§ 2«) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n., práva zmírňovacího a změňovacího podle §§ů 266 a 261 tr. zák., a vyměřiv trest pod zákonnou sazbou, zaměnil jej v peněžitou pokutu. Veřejný obžalobce ohlásil odvolání z výměry trestu a z povolení podmíněného odsouzení. Rozsudkem zemského trestního soudu v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 13. října 1925 bylo odvolání veřejného obžalobce v obou směrech vyhověno, napadený rozsudek soudu první stolice byl ve výroku o trestu změněn a ve výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu zrušen, obžalovaná byla podle §u 7 čís. 1 lich. zákona za použití §u 266 tr. zák. odsouzena ke trestu tuhého vězení na čtyři dny a k peněžitému trestu 50 Kč, v případě nedobytnosti k dalšímu tuhému vězení na dva dny, a okresnímu soudu bylo uloženo, by po konaném šetření znovu rozhodl o podmíněném odkladu výkonu trestu. V důvodech rozsudku odvolacího soudu se praví, že odvolání veřejného obžalobce do výroku o trestu bylo vyhověno, poněvadž soudce první stolice n e p r á v e m použil práva záměny podle §u 261 tr. zák. vzhledem k tomu, že jako trest stanoveno jest v §u 7 čís. 1 lich. zák. vězení t u h é. Dále uvádí odvolací soud, že přitěžujících okolností není, a že polehčující okolnosti shledal tytéž, jak jsou uvedeny v napadeném rozsudku, pročež bylo použito ustanovení §u 266 tr. zák. Usnesením okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 4. ledna 1926 byl pak obžalované povoleno znovu podmíněný odklad výkonu trestu se zkušební dobou jednoho roku s tím, že se tento odklad nevztahuje na pokutu. Usnesení to nabylo právní moci a pokuta 50 Kč byla dne 8. února 1926 zaplácena.

Rozsudkem zemského soudu jako soudu odvolacího, pokud vyhověno jím odvolání veřejného obžalobce co do výměry trestu, porušen byl zákon v předpisech článku I. čís. 2 a 3 zák. z 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. Odvolací soud, jak jest patrné z důvodů jeho rozsudku, změnil první rozsudek ve výroku o trestu pouze z toho důvodu, že první soudce první stolice použil práva záměny podle §u 261 tr. zák. neprávem, ježto v §u 7 čís. 1 lich. zák. jako trest stanoveno jest vězení tuhé. Tento právní názor není správný a odporuje ustanovení článku I. čís. 2 zák. ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n., podle kterého přestupky §u 7 a 9 lich. zák. trestají se vězením místo tuhým vězením, mají-li převahu polehčující okolnosti, a zejména, byl-li čin spáchán z nouze. V souzeném případě měly polehčující okolnosti skutečně převahu, jak zjistil nejen první soudce, nýbrž i soud odvolací, takže uložení pouhého vězení místo tuhého vězení bylo zákonem odůvodněno, a že i při této

záměně zůstává ještě zachováno právo další záměny tohoto trestu vězení v trest peněžitý, vyplývá úsudkem z opaku z dalšího předpisu článku I. čís. 3 (nové znění Šu 16 lich. zák.), odst. první a druhý nov. k lich. zák., sb. z. a n. čís. 80/24. Soudce první stolice se také v rozsudku výslovně odvolával na ustanovení lichevní novely. Podotknouti jest ještě, že ustanovení článku I. čís. 2 lichevní novely nelze vykládati tak, že by mezi polehčujícími okolnostmi musila býti nutně obsažena polehčující okolnost »nouze«; bude-li však mezi nimi obsažena, padá zvláště tato polehčující okolnost na váhu.

Čís. 2343.

Pokud označení vystoupení z politické strany »zbabělostí« jest urážkou na cti ve smyslu Šu 491 tr. zák.

Význam slova »zbabělec«.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1926, Zm I 603/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 20. června 1925, pokud jím bylo sedm obžalovaných sprostěno podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ů 491 a 493 tr. zák., obžalovaný Jan Z. mimo to pro přestupek podle Šu 6 zák. čís. 124 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek především ve výroku, že ze závadné věty článku »Dělnické veřejnosti a dělnictvu Škodových závodů« vztahují se na obžalovaného pouze slova »jako zbabělec utekl z předvoje proletářského« a nikoli všechna urážlivá a hanlivá slova této věty, — dovozováním, že názor nalézacího soudu je mylným. Kterého z uplatněných důvodů zmatečnosti chce se zmateční stížnost v tomto ohledu dovolávati, není v ní uvedeno, ale patrně míněn jest důvod zmatečnosti podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. s hlediska neúplnosti (ač výslovně se stížnost o takové vadě rozsudku nezmiňuje), neboť stížnost poukazuje k tomu, že v ní zastávaný smysl závadné věty plyne ze souvislosti jednotlivých jejích slov a obrátů, z celého rázu článku a všeho, co mu předcházelo, dále z toho, že nalézací soud sám na jiném místě uvádí, ale při výkladu smyslu závadné věty neuvážil, že totiž slova »jako zbabělec utekl z proletářského předvoje«, nevystihují úplně a přesně ráz jednání soukromého obžalobce, na nějž výstižněji hodila by se slova v první větě obsažená, mělo-li býti vytčeno náhle opuštění řad vlastních a přeběhnutí do řad dosud nepřátelských. Výtka ta jest oprávněna. Jde o výklad smyslu určitého projevu, tudíž o činnost spadající v obor skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jež vzhledem na předpisy §§ů 258, 270 čís. 5